

DEO OPTIMO MAXIMO
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA*,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis undecimâ
mensis Decembris, anno Domini M. DCC. LXXVII.*

M. ALPHONSIO - VINCENTIO - LUDOVICO - ANTONIO LE ROY
Doctore Medico Præsidente.

An Colico dolori Narcotica?

I.

ITÆ usurâ frui voluptas est: hâc gaudere quàm jucundum & dulce! Hanc verò innumeris sævissimisque redimere doloribus, quàm triste & acerbum! Imprimis cùm itâ sint constituti mortales, ut, nescio quo crudeli fato, doloris vividius multò quàm voluptatis eos afficiat sensus; adeò ut extiterint non pauci, qui dolores, quos patiebantur, ipsâ malorum omnium horrendâ maximè enervatisque aversatâ animantibus, morte finierint; non mirum igitur si in curandis morbis, dùm causam aggrediuntur Medici, omni præterea ope atque operâ
* Propugnata anno M. DCC. XLV.

dolores demulcere enitantur. Inter hæc autem, quæ miseram mortalium gentem excruciare solent tormina, vix reperias ullum quod atrocius læviat illo, cui, sua fedes ut plurimum in Colo laxiore intestino Colici doloris nomen fecit. (a) *Colum etenim, (ait Scholæ Parisiensis, non minùs quàm Medicinæ decus Fernellius) arplum quàm sit & laxum anfractibusque multis sinuosum, varias sanè materias excipit, quarum exuperantià distorquetur: hæ autem materiae sunt flatus, crassior humor, aut lentus ac pituitosus, aut acer & mordax, & verè biliosus. His habes paucis cunctas Colici doloris causas, quas singulas signis peculiaris discernere non ità diffìcili de negotio valebis, dummodò renuam à Coli doloribus distinguere didiceris cruciatus, (b) qui, ut apprimè animadvertit morborum percrutator oculatissimus Lommius, specie Colicorum Medicos etiam artis gnaros fallunt nonnunquàm. Verùm à quæcumque scaturigine natales ducat Coli dolor, semper tormentum est ità immane, ut ægrotantium spiritus penè elidat, iisque videatur intestinum veluti terebello pertundi, nunc corum videas membra acriter fixa dolore, mox eadem horrendis contorqueri modis: quietis fomnique desiderium maximum, nulla spes;*

(a) Fernell.
de partium
morbis. Lib.
VI. Cap. 10.

(b) Lommius
Observ. Me-
dicin. Lib. 2.

Nunc & amara dies & noctis amarior umbra.

Tam durum morbi genus clisteribus, fotibus, balneo, propinatis oleosis, catharticis, &c. prout postulat morbi causa, debellare tentant. Utinàm felix eam optimam methodum semper sequeretur successus! At, proh dolor! Accidit nonnunquàm ut morbi vis medicaminum virtutem superet; tunc febris accenditur, in consensum do. oris trahitur ventriculus, vomitus movetur, in propinquo adest inflammatio, &, ni caveas. (c) *in resolutionem nervorum, morbum-vè comitalem aut articulare, vel in Hydropem, vel in Volvulum Coli dolor abit. Interea desperatione veluti acti plurimi miserandis ejulatibus mortem advocant; quis ità ferreus tot ac tanta præcavere mala, aut cùm acciderent lenire Narcoticorum ope recusaret, si gravissima morbi symptomata tollant hæc medicamina?*

(c) Lommius
loco ci.

II.

MORBORUM plætorumque graviora fugare symptomata, morbos ipsosmet sanare penè est: ea etenim est symptomatum natura ut postea quàm fuerint à causâ morbi & genita & quodammodo foras ac perpetuata, cum grandiora semel facta sunt, quas ab illâ veluti à parente vires acceperunt, eas beneficii, ut ità dicam, gratitudine ipsi sufficiant; hinc futuræ salutis indicium non fallax mitescentia symptomata; sic & eadem ingravescentia imminenti periculi signum hæud dubium; hinc quoque, dum recuperandæ sanitati invigilant, nil antiquius habent Medici, quàm ut symptomatum vim & atrociam frangant, rati scilicet hæc agendi ratione sibi ad causam profligandam iter facilius sterni & aliundè præclare gnari divinum senem scriptum reliquisse & rationem suadere, ad illud properandum esse quod urget magis; eâ mente sanguinis missionibus, stipticisque sanguinem è vasis prorumpentem coercerent primum, dein eidem vel inspissationem, vel fluxilitatem (prout necesse erit) aptis conciliaturi remediis; eâ mente morborum, quos comitatur, symptomata gravissimum febrim tollere sæpissimè tentant primum, mox mali fomitem aggressuri;

3

eâ mente somnum febre laborantes citis fugientem alis revocant primum, inde quod gignit febrem toras ducturi: norunt etenim sanguinem diuturnioribus alkalescentem vigiliis febrilem æstum concipere, huncque conceptum accendere facilius. His autem resclè perpenſis, quis non videt prudentis esse Medici illud adhibere remedium, quod morbi graviora fugare symptomata potis est.

I I I.

QUÆ in Coli affectu urgent magis & medenti plus negotiū faceſſunt ſymptomata, ceterè ſomni deſiderium & dolor; primum humorum acrimoniam adauget, alterum fibrarum ſpaſmum intendit; utrumque inflammationem non ita diſtantiſſimè valet inducere, utrumque Narcoticorum virtuti certò certius cedit; cum etenim ſubtiliſſimæ, quibus ea ſeant, particulæ ſanguini mixtæ fuere, levis quædam purpureo in humore ſuboritur efferveſcentia, quâ rareſcens ille exiliſſimos quos pervadit nervorumque principiis incumbentes canaliculos diſtendit inſtatque adeò, ut hæc premanur nervorum exordia, hincque ſiſtatur aliquantulum ſpirituofus laticis ad partes influxus, ejuſdemque à partibus ad cerebrum reſluxus. intercipiatur: quo priori ſomnus conciliatur, poſteriori ſedatur dolor. Spiritibus motum acceptum reſert humana machina, torpeſcat ergo & proinde ſomno teneatur neceſſe eſt, ſtatim atque iſtus partes ſpiribus irrorari, ut ita dicam, deſerint. Ab inordinato præcipitiſque ſpirituum à partibus ad cerebrum curſu, dolor naſcitur: ceſſabit itaque ſiſtiſſis euraenato impetu ad cerebrum tendentibus præcludatur aditus. Hoc utrumque præſtare Narcotica, eo quo innuimus modo, evincunt ſomnus naturalis, quem à ſanguine cerebri capillaria tardo permeante pede originem ducere certum eſt, viſus frequens & etas poſt aſſumptum Narcoticum, & quæ Turcis ante prælium (ut ſolent) Opio recreatis & in prælio occiſis, ineſt rigidiffima penis.

I V.

EX ſomno Narcoticis inducto niſque dolore pulſo vide quantum in Coli tormento exurgat boni; ſomno recreantur vires; tranquilluſ ordinatiliſque humorum circuituſ revocatur; fibrarum erethiſmuſ minuitur; ſecretionum proveniſſus ſit uberior, hinc acres, quæ inteſtina pungunt humorum moleculæ demulcentur, ſtatuſ laxatiſ viſiſ faciliuſ toras erumpunt. Dolor pulſo fibrarum tonuſ extra modum intenſuſ remittitur, ſpirituum ſerox obtunditur impetuſ: hinc ſpaſmuſ & inflammatio præcaventur, viribuſque prætereâ proſpiciuntur apprimè: *doloris etenim atrocitaſ*, inquit jam lauſatus (a) Ferneliuſ, *multò ampliuſ quam labor ſpirituſ diſperdit viresque proſernit*. Quæ quædam omnia cum cunctiſ adeò ſint obvia, non poſſum quin mirer tot eſſe qui Narcoticorum uſum Colicis in doloribuſ reformident: præſertim cum à plurimiſ Scholæ omniuſ celeberrimæ Pariſienſiſ Magiſtriſ optato cum ſucceſſu hæc medicamina fuiſſe iſto in affectu uſurpata video; quorum quidem verba hic loci tranſcribere non abs re fore judicaviſ. Balloniuſ vir in curandiſ morbiſ, ſi unquam fuit, verſaſſimuſ; cum ſcriptiſ mandat ea quæ ad Colicem doloreſ ſanandū advocavit, ſic habet (b) *ex intervalliſ data Narcotica*. Riolanuſ (c) pater vir erudiſſimuſ reſert Rhaſim Catharticiſ Narcotica miſcere & Aëtium Diaprunum deinde Philonium præſcribere, nec illorum damnat methodum. *Franciſcuſ Porta* (d), qui totiuſ Artis concinniſ Verſi-

(a) Ferneli.
Method. med.
den. Lib. 2.

(b) Ballonius
Concili. Med.
dici. Lib. 4.
Concili. 5.

(c) De morb.
inteſti. Cap.
LI.

(d) Medic.
Decad. Lib.
VIII. Cap.
XVIII.

bus dogmata expressit, postquam de vulgaribus locutus fuerit remediis, hæc addit.

*Si dolor excruciat nimium, neque cedit ab istis
Fac sopor irriguus sessos accurrat in artus.*

Hæc fuit Galeni mens 12° Method. med. idem censuit Donatus ab Altomari, qui apud Italos de re Medicâ benè meritus hæc memoriæ prodidit (a) *ea quæ torporem inferunt medicamenta exhibeantur*. Longius foret hic omnes recentere quorum scripta nobis favent: ex paucis istis quantum Narcotica in Colico affectu valeant, colligere fas est.

(a) De medicandis humani corporis malis. Part. 2.

V.

NEC est quod, effutiant quidam, cogites, non tam ad agrotantium levamen, quam ad Magnatum favorem Lenociniis captandum nostram fuisse methodum inventam: contrarium jam fuit demonstratum. Restat ut dicas Narcotica nocere, si sola adhibeantur: sed alia non excludimus medicamina, imò commendamus. At instas: non nihil detrimenti ulum Narcoticorum in primo morbi insultu propinatorum fuisse secutum observatione constat; esto, verum quid ad nos? Nonne innuimus Narcotica peritè in usum advocanda post convenientia & solennia exhibita remedia? At saltem, inquis, postquam Narcoticorum vim expertæ fuere fibræ laxantur multùm & veluti concidunt; ne timeas, sobriè utere, est modus in rebus, brevi terminum accipiet ad morbi curationem necessaria felix ista relaxatio.

Ergo Colico dolori Narcotica?

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joan-Baptista BAIGNERES.
M. Alphonsus-Vincentius-Ludovicus-Antoni-
us LEROI.
M. Joan-Matheus DE FRASNE
rei Herbariæ Professor designatus.

M. Joannes-Baptista JUMELIN.
M. Joannes-Carplus DE BROTONNE.
M. Joannes-Baptista DE LA
PARTE, è Regiâ Societate
Medicâ Parisiensi, pro Epidemiis instituta.

M. Martinus NOUCVEZ,
M. Ludovicus-Alexander GERVAISE.
M. Joannes MAC - MAHON,
Antiquus Exercituum Regis
& Nosocomiorum Militarium
Medicus, Regiæ Scholæ
Militariæ Medicus ordinarius.

Proponebat Parisiis GUILLIELMUS MICHEL, Stenacæus, Saluberrimæ
Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1777.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis QUILLAV, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1777.